

Asia: VN/23277/2021

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

On.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Eivät ole.

Maksut eivät ole ymmärrettäviä eivätkä oikeudenmukaisia erityisesti opinnäytetöiden ja muiden akateemisten tutkimusten kohdalla.

Korkeakoulutuksen tulisi olla Suomessa maksutonta. Myös opinnäytetyön tekijältä peritään tuntuva maksu, ja tässä ehdotuksessa sitä edelleen korotetaan. Tämä voi muodostua tutkinnon suorittamisen esteeksi. Ehdotamme edelleen, että opiskelijoiden yhdenvertaisuutta heikentävästä maksusta luovutaan ja opinnäytetyön tekijä voitaisiin vapauttaa Findatan maksuista kokonaan.

Tutkijalähtöisten akateemisten tutkimusten osalta ehdotettu korotus lupamaksuihin on kohtuuton. Ehdotamme edelleen, että akateemiset tutkijalähtöiset tutkimukset tulee huomioida maksuissa siten, että niille voitaisiin Fimean ja eettisten toimikuntien tapaan myöntää lupahakemuksen osalta maksuvapautus. Maksut ovat jo nykytasossaan huomattavia ja kokonaisuudessaan rekisteritutkimuksen kustannukset ovat nousseet yli käytettävissä olevan tutkimusrahoituksen. Maksujen korottaminen heikentää edelleen tutkimustyön edellytyksiä ja estää kansallista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Ei ole.

Ehdotettujen maksujen muodostuminen ja niiden korotusperusteet ovat epäselvät. Jää myös epäselväksi, miten maksuperustelain reunaehdot on huomioitu ja miksi ylipäättään kansallisen lupaviranomaisen toiminnan rahoittaminen käytännössä sairaanhoitopiirien (kuntien) ja yliopistojen varoilla on katsottu hyväksyttäväksi.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot

Tähän saakka muodostunut kokemus tietoluvan maksuista on osoittanut selvästi, kuinka toisiokäytön hinnat ovat kohonneet tutkijoille, tutkimusryhmille ja opinnäytetöiden tekijöille jo nykyisellä tasolla liian kalliiksi ja suoraan toisiokäyttöä taannuttaviksi. Tähän vaikuttavat Findatan maksujen lisäksi rekisterinpitäjien maksut. Toivomme hartaasti, että ehdotetuista korotuksista luovutaan ja myös muiden em. asioiden osalta, ml. maksuvapautus, asia palautetaan jatkovalmistelun.

Kokonaisuudessaan ehdotetut korotukset ovat TKI-kasvustrategian vastaisia ja heikentävät tutkimustoiminnan edellytyksiä merkittävästi.

Turpeinen Miia
PPSHP